phraſtus parua inquit ⁊ tenuis vel turpitu-
do vel infamia ſubeũda eſt. Si ea re magna
vtilitas amico queri poteſt: rependitur ꝙ ꝑe
⁊ cõpenſatur leue damnuꝫ delibate honeſta-
tis maiore alia grauioreq; in adiuuãdo ami-
co honeſtate. hec Aulus gelius. Sed Cicero
in li. de amicitia ita cõcluſit. Nulla ẽ excuſa-
tio peccati. ſi amicitia peccaueris. Nã cũ con
ſiliatrix amicitie virtutis opinio fuerit. diffi
cile ẽ amicitiaꝫ manere. ſi a virtute defeceris.
Hec de amicitia ſcripta ſunt. vt cognoſcat
vnuſquiſq; quãta ſit vis illius. q̃ tñ a rariſſi-
mis obſuat̃: vt decet: vbiq; etẽm ꝑuat⁹ amor
alas ſuas iam expandit: vnuſquiſq; qd̕ ſuũ ẽ
q̃rit ⁊ ſuo tantum cõmodo ſatiſfacere ſtudet.
Nos vero q̃ xp̃iani ſum⁹ ad amicitiã excolẽ-
dam inducimur ꝑ legẽ illã diuinã: quã xp̃us
deus dei filius de virgine natus verbo docu
it. ꝑiter ⁊ exemplo. Diliges ait ꝓximũ tuum.
qd̕ ſi fecerim⁹ pign⁹ eterne vite ab eo largiter
accipiemus. q̃ ſuã nobis gr̃am largiet̃ in pñ-
ti ſeculo. Et in futuro gloriã ſempiternã. in q̃
viuit ⁊ regnat ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ. Amẽ.

¶ Sermo ſexageſimuſnon⁹ de btiſſimo cõ-
feſſore Antonio paduano de ordine minoꝝ.

Non poteſt ciuitas
abſcondi ſupra montẽ poſita. Uer
ba ſunt redemptoris nr̃i originali
ter Matthei. v. ca. ⁊ in euãgelio pñtis ſolẽni
tatis. Cũcti fere mortales q̃ baptiſmali cara-
ctere ſunt inſigniti: btm̃ antoniũ paduanũ de
uotione ardentiſſima colũt ac venerant̃. nec
ipe patrociniũ eius expoſcentib;. ita ſit affa-
bilis ⁊ ꝓtinus vt videat̃ quodammõ cũ illis
cõuiuere ⁊ cõmorari. Nullus a fonte ſue dul
cedinis ſitibũdus abſcedit. oĩbuſq; cũ inuo-
cantibus preſto ẽ. Et vt veriſſime cãtat eccle
ſia. Ad ſacrũ eius tumulũ freq̃nter membra
languentiũ: mõ ſanitati quolibet morbo fue-
rint grauata reſtituũtur. Propterea ne bñfi-
cioꝝ illius immemores accuſemur. in ſolẽni
tate pñti ad ſue laudis ꝑconia extollẽda. om̃i
ſtudio. om̃i diligentia: om̃iq; vi dicendi debe
mus incũbere. Eſt quippe in eccleſia dei velut
ciuitas poſita in cacumine montis. q̃ ab oĩ-
bus videri põt. vt verba ꝓpoſita dicunt. Om̃
multa in hoc ſancto regiũtur q̃ fulgẽt in do-
mo dñi: lucentq; oĩb; q̃ ſunt in illa. ꝓpter que
patrem qui eſt in celis glorificãt ⁊ bñdicunt
Sed vt iſta clarius habeant̃ de ſancto anto
nio in pñtiarũ verba facturi. Triplicẽ excel-
lentiam eius ꝑorabimus.

¶ Prima dicitur religionis:
¶ Secunda predicationis.
Tercia glorificationis.

¶ Qualiter btũs antonius etate tenellus ha
bitũ canonicoꝝ regularium ſancti augustini
ſuſcepit. Indeq; zelo martyrij ſuccenſus trã-
ſijt ad religionẽ minoꝝ. ¶ Capitulum. i.

Prima excellentia ſancti antonij dr̃ reli-
gionis. Dedicauit nãq; ſe deo. ⁊ in reli-
gione ſctã laudabiliter vſq; ad mortẽ ꝑſeue-
rauit. Ut em̃ ſcribit̃ in cronicis ordinis nr̃i
minoꝝ. Fuerũt ãni vite beati antonij. xxxvi.
Nam fuit in domo parentũ annis q̃ndecim
In monaſterio vero ſancti vincẽtij annis du
obus. Et in monaſterio ſancte crucis de co-
limbria nouẽ annis. Poſtremo in ordine be
ati franciſci multis miraculis clarus decem
annos feliciter ꝯſummauit. Et licet i eo mul
ta cõueniãt. q̃ ſue religionis ꝓfeſſionẽ extollũt
nos tamẽ tria dũtaxat explicabimus.
¶ Primũ eſt etas.
¶ Secũdum cauſalitas:
¶ Terciũ charitas.

¶ Primo quo extollit̃ ꝓfeſſio aſſumpte reli-
gionis a btõ ãtonio dr̃ etas. Nõ em̃ expecta-
uit ſenectã. nõ iuuenilib; annis prius voluit
obtemꝑare: ſed vbi ſextũdecimũ attigit annũ
ſpretis mũdi ⁊ carnis illecebris ad quoddaꝫ
cenobiũ ordinis ſancti Auguſtini vlixbone
ciuitatis de qua ipe oriũdus erat vicinũ ſe cõ
tulit. Ibiq; deuotus habitũ religiõis aſſum-
pſit. vbi biennio exacto: amicoꝝ carnaliũ fre
q̃ntia turbabat̃. ne vt cupiebat ſedulo ꝯtẽpla
tioni vacaret. q̃re ad ſancte crucis de colim-
bria cũ ſuperioris licentia aliud. ſ. eiuſdẽ or-
dinis monaſteriũ cõuolauit. Sed pleriq; cũ
hec dicimus: vel Antonio ad iuuenilẽ quaſi
motũ imputãt: q: ad religioneꝫ ſe tranſtulit:
vel detrahunt viris religioſis: q̃ inducere co
nantur laicos vt ⁊ ipi fiant religioſi. aut reli-
gionẽ dãnant. q̃ viros quandoq; flagitioſos
atq; ſceleſtos recipit. Pro q̃b; tria ſunt de ne-
ceſſitate dubia declaranda.
¶ Primũ vtrũ circa religionis ingreſſuꝫ ſit ha
benda magna deliberatio.
¶ Secũdum vtrũ peccet ille qui hortat̃ quoſ-
cũq; ad religionis ingreſſum.
¶ Terciũ vtrum peccatorib; ſit denegãdus re-
ligionis ingreſſus.

¶ Ad primũ dubiũ rñdet tho. ſe. ſe. q. vlti. ꝙ
diuturna deliberatio ⁊ multa cõſilia req̃runt̃
in magnis dubijs. vt dicit Ariſto. in. iij. eth.
In his aũt q̃ ſunt certa ⁊ determinata nõ req̃
ritur ꝯſiliũ. Circa aũt ingreſſum religionis
tria pñt ꝯſiderari. Primũ eſt ipe ingreſſus re
ligionis ſcḋm ſe. Et ſic ẽ certũ ꝙ ẽ melius bo-
nũ. ⁊ qui de hoc dubitat quantũ de ſe eſt. de-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rogat xp̄o q̄ h̄ oꝛ cōſiliū dedit. Secundo pōt
ꝯſiderari religionis ingreſſus ꝑ cōparationem
ad vires eius q̄ eſt ingreſſurus. Et ſic non eſt
locus dubitationis quia illi q̄ ingrediuntur
religionē. nō confidūt de virtute ſua. ſed di=
uina ſm̄ illud Eſaie. xl. ca. Qui ſperāt in do=
mino mutabūt fortitudinem. Si tamē eſſet
aliquod ſpeciale impedimentum. puta infir=
mitas corporalis: vel onera debitoꝝ. vel ali=
quid huiuſmodi requiritur deliberatio: con=
ſiliū habendū eſt cū his qui prodeſſe pñt nō
impedire. Tercio poteſt cōſiderari ingreſſus
religionis quantū ad modum: ꝛ quā religio
nem quis ingredi debeat. Et in talibꝫ habe=
ri poteſt cōſiliū a viris timentibꝫ deū. Sed
pene om̄es que ſua ſunt querūt nō q̄ ihū xp̄i
ſuam religionem omnibꝫ preferentes. ꝛ plerū
qꝫ quod grauius eſt alijs derogantes nō attē
dentes ad quā quis vocetur a domino. Uo
luit quippe ipſe deus cuius ſapientie non eſt fi
nis eccleſiaꝫ religionū multiplicitate decora=
re. q̄ tamen omnes vni xp̄o famulanť: vnūqꝫ
iugū ſuaue illius trahūt. Sicut ꝛ de equis
diſcoloribꝫ. Hiero. i epiſtola ad palmachiū
ſcribit dicens. Diſcolores equi ſed volūtate
cōcordes vnū aurige iugū trahunt. Non eſt
itaqꝫ detrahendū alicui religioni quā appro
bauit eccleſia. Sed omnibꝫ honoꝛ eſt exhi=
bendus: in quibus diuerſe conſtitutōnes re=
periūtur. vt ſic ſatiſfiat diuerſis inclinatōni
bus volentium deo in religione ſeruire. ¶ Ad
ſecundū dubiū dicit. Tho. vbi. ſ. Illi qui
inducūt aliquos ad religioneꝫ: magno ſunt
premio digni. Nam ſcribitur Jacobi. v. ca.
Qui cōuerti fecerit peccatorem ab errore vie
ſue liberabit animā eius a morte: ꝛ operit mul=
titudinē peccatoꝝ. Ad hoc etiam facit quod
dꝛ di. xv. c. tria ſunt. Poſſet tamē ꝯtingere tri
plex inordinatio. Prima eſt ſi violenter aliq̄s
aliquē ad religionē cōpelleret: vt em̄ ſcribitur
xx. q. iij. c. pñs clericus. Nullū bonū niſi vo
luntariū. Et Hiero. ait de cōſe. di. v. Quic=
quid neceſſitate fit cito ſoluiť qḋ volūtate ꝑ=
ſeuerat. Aduertant ad hoc parentes hi q̄ fili
as inuitas monaſterijs recludūt quāto peri
culo illas exponūt. Conſiderēt ꝛ religionū p̄
lati qui moniales ſic factas inuitas recipiūt
quid rn̄ſuri eterno iudici qui neminem vult
ſaluare inuitū. Audiant aūt omnes Augu=
ſtinū qui li. i. cōfeſſionū ait. Nemo inuitꝰ bn̄
agit. etiā ſi bonū eſt qḋ agit. Secūda inordi
natio eſt. Si aliquis ſimoniace aliuꝫ ad reli
gionē trahat p̄cio dato vel recepto. qḋ ꝓhi=
betur. i. q. ij. c. quā pio. Nota ꝓpterea ꝙ licet
ꝑ ingreſſu religiōis ſiue monachoꝝ ſiue mo
nialiū nō liceat aliquid accipe vel exigere q̄ſi
preciuꝫ. Spōte tn̄ oblata non interueniente
aliqua corrupta intentōne licet recipere: ſicut
ꝓbatur. i. q. ij. c. ſicut epiſcopū. Tercia inor=
dinatio eſt cū quis mendacijs allicit quēpiā
vt religionem ingrediať. puta qꝛ religionis
aſperitatē ꝛ tentationū bella vel negat vel ta=
cet. Aut qꝛ multos religioſos cū xp̄o loq̄ fa=
miliariter mentiť ꝛ ſimilia. q̄ ꝛ ſi quādoqꝫ ve
ra inueniant: tamen de pleriſqꝫ falſo confin=
gūtur. Illicitū ē talibꝫ fallacijs decipe iuue=
nes: vt ſic mūdū ꝯtemnāt: qꝛ vt refert Augu.
xx. q. ij. c. primū. Ad ſalutem ſempiternā nul
lus ducendus ē opitulante mendacio. ¶ Ad
terciū dubiū ſanctus tho. vbi. ſ. rn̄det ꝙ in=
greſſus religionis: nō ſolū cōgruit ꝛ expedit
exercitatis in obſeruantia p̄ceptoꝝ: vt ad ma
iorē ꝑfectionē ꝑueniant. ſed etiā nō exercita=
tis ꝛ ꝑctōribꝫ. Nā ꝛ dn̄s Mattheū publicanū
q̄ nō erat exercitatus in p̄ceptoꝝ obſeruantia
vocauit ad obſeruantiā cōſilioꝝ. Ad hoc fa
cit ꝙ habeť. xxxiij. q. ij. c. admonere. Ubi ſte=
phanus papa ꝯſulit cuidā vxoricide. ꝙ in=
grediať monaſteriū dicēs. Relinq̄ hoc maxi
mū pcti facinus: ingredere monaſteriuꝫ. Ad
antoniū itaqꝫ redeundo dicimꝰ ꝙ ipſe ſpū ſctō
inſtigāte religionis ſtatū elegit. Ex quidē licꝫ
ex euētu rei. qꝛ de bono in melius ſemꝑ profe
cit deꝑhēdere poſſumus id nihilominus ma
nifeſtat eius conditio anteqꝫ a mūdo diſcede
ret. Natus quippe ex venerabilibꝫ honeſtiſſi
miſqꝫ parētibꝫ: atqꝫ ab eis in primo flore ge=
nitus iuuētutis: vocatuſqꝫ i ſacro baptiſma
te ferdināduſ. traditus ab eis fuit educādus
ꝛ lr̄is imbuēdus in ecc̄ia glorioſe virginis
marie: in q̄ bt̄i vincētij martyris corpus ho
norifice requieſcit. Qua de re cū ipſe ſic a teneris
annis bonis moribꝫ fuiſſet. inſtructus nō ni
ſi vera prudentia comitante in religione deo
ſeruire diſpoſuit. ¶ Scōm q̄ extollitur pro
feſſio aſſumpte religionis a btō antonio dicit
cauſalitas. Cauſa q̄ppe finalis ꝓpter quā reli
gioſus effectus ē: ſpretis q̄buſlibet tꝑalibꝫ bo
nis fuit vite religioſe ꝑfectio: de qua ꝑfectio=
ne tria declaranda ſe ingerunt.

¶ Primū in quo cōſiſtit ꝑfectio religionis.

¶ Secundū quō in tribus votis integrať ꝛ ꝑ=
ficitur ſtatus religionis.

¶ Terciū cur inter tria vota principalius eſt ꝛ
eſſentialius ipa obedientia.

¶ Ad primū rn̄dere poſſumꝰ ꝙ ꝑfectuꝫ dꝛ cui
nihil deeſt. vt vult Ariſ. iij. phiſi. ꝛ v. metha.
Et ꝯmētatoꝛ ibidē ꝯmēto. xxi. ꝛ Tho. i. p. q.
iiij. Conſiſtit ergo ꝑfectio hoīs in adoptione
charitatis, iuxta illḋ ad Coloſen. iij. c. Su=

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝑ omnia charitatē habete q̄ eſt vinculum ꝑ-
fectōnis. Amor.n. habet virtutē trāſformati
uam ⁊ vnitiuā diligētis i dilectū ꝑ intellectuꝫ
⁊ affectuꝫ. Et i hoc ꝑficitur creatura ꝙ vniatur ꝑ
affectū cū creatore cui nihil deeſt. Eſt aūt tri
plex ꝑfectio ſm tho. ſa ſe. q. clxxxiiij. arti. ij.
Prima abſoluta q̄ nō ſolū attenditur ſm totali
tatē ex ꝑte diligētis: ſed etiā ex ꝑte diligibilis:
vt. ſ. diligatur deus ꝙ̄tū ē diligibilis. ⁊ talis ꝑ-
fectio nō eſt poſſibilis alicui creature ſed ſoli
deo ꝯuenit. Scđa ꝑfectio ē abſoluta ſm to-
talitatē abſolutā ex ꝑte diligentis ꝓut. ſ. affe-
ctio ſm totū ſuū poſſe ſp̄ actualiter feratur in
deū. ⁊ talis ꝑfectio nō ē poſſibilis in via cum
hō ⁊ dormiat ⁊ aliȷ̄s in qb9 occupetur mētis
actu nō fertur in deuꝫ. Et iſta ē ꝑfectio p̄ſe. Et
de hac dr̄ de pe. di. ij. charitas. ꝑfecta chari-
tas in hac vita hr̄i nō pt̄. Tercia aūt ē ꝑfectio
q̄ neqꝫ attenditur ſm totalitatē ex ꝑte diligibi-
lis neqꝫ ſm totalitatē ex ꝑte diligētis. vt. ſ. ſp̄
actu feratur in deū. Sꝫ ꝙ̄tū ad hoc ꝙ excludā
tur ea. q̄ motui dilectionis in deū repugnāt: ⁊
hoc pōt hr̄i in p̄n̄ti vita. Et hoc dupl'r. Uno
mō inq̄ntū ab effectu hoīs excluditur oē illō
qđ charitati cōtrariatur ſicē eſt pctm̄ mortale. vt
ſ. nihil cogitet vel velit deliberare qđ ſit diui
ne dilectioni ꝯriū. ⁊ ſine tali ꝑfectione chari-
tas eē nō pōt. Alio mō vt hō ſtudiū ſuū depu
tet ad vacandū deo ⁊ reb9 diuinis: ꝑtermiſſis
aliȷ̄s: excludēdo oēm affectū extraneū niſi ꝙ̄-
tū neceſſitas vite p̄n̄tis reqrit. Et ad iſtā ordi
natur religio vt ad finē. Un̄ ſtatus religionis ē
q̄dam diſciplina ⁊ exercitiū ꝑueniendi ad ꝑ-
fectionē. ¶ Scđm qđ erat declarandū quō
in trib9 votis integratur ⁊ ꝑficitur ſtatus religio-
nis. Et ad hoc reſpōdemus ſm tho. ſa ſe. q.
clxxxvi. arti. vij. ꝙ ſtatus religionis poteſt tri
pliciter ꝯſiderari. Uno mō ſm qđ ē q̄ddā ex
ercitiū tendendi in ꝑfectōnē charitatis. Alio
mō ſm qđ quietat hūanū animū ab exteriori
bus ſollicitudib9. Tercio mō ſm qđ ē q̄ddaꝫ
holocauſtū ꝑ qđ aliqs ſe ⁊ ſua offert deo. Et
ſm hoc in trib9 votis integratur ſtatus religio
nis. Primo quidē ꝙ̄tum ad exercitiū ꝑfectio
nis reqritur ꝙ aliquis a ſe remoueat illa ꝑ q̄
poſſet impediri ne totaliter affectus eius ten
dat in deuꝫ in quo cōſiſtit ꝑfectio charitatis.
Hmōi aūt ſunt tria. Primū ē cupiditas ex-
teriorꝶ bonorꝶ. q̄ tollitur ꝑ votum pauꝑtatis:
Scđm ē cōcupiſcentia ſenſibiliū delectatio-
nū inter quas p̄cellūt delectatōnes veneree q̄
tollitur ꝑ votū cōtinētie. Terciū ē inordinatio
volūtatis hūane q̄ excluditur ꝑ votū obediētie.
Simil'r ſollicitudīs ſecularis inq̄etudo p̄-
cipue ingeritur homini circa tria. Primo circa
diſpēſatōnem exteriorꝶ rex q̄ amputatur ꝑ votū
pauꝑtatis. Scđo circa gubernatōeꝫ vxoris
⁊ filiorꝶ q̄ tollitur ꝑ caſtitatē. Tercio ꝑ diſpōem
ꝓpriorꝶ actuū q̄ tollitur ꝑ obediētiā. Sil'r holo
cauſtū dr̄ cū aliqs totū qđ hꝫ deo offert. Ha
bet aūt hō triplex bonū. Primū ē rex exterio
rū. q̄s totaliter offert deo ꝑ pauꝑtatē. Scđm
bonū ꝓpriȷ̄ corꝑis qđ offert deo p̄cipue ꝑ vo-
tū caſtitatꝭ: q̄ abrenūciat maxīs delectatōib9
carnis. Terciū ē bonū aīe: qđ totaliter offert
deo ꝑ votū obediētie: ꝑ qđ hō offert deo ꝓpriā
volūtatē ꝑ quā hō vtitur oīb9 potentiȷ̄s ⁊ hītib9
aīe. Oēs aūt alie obſuātie religionū ordinatur
ad p̄dicta tria vota. nā labor manuū ⁊ mēdici
tas ad pauꝑtatē vigilie ieiuniū ⁊ diſcipłia ad
caſtitatē. Alia exercitia vt lectio: orō: viſitatio
infirmorꝶ ⁊ hmōi ad obediētiā. Determīatio
aūt hītus ꝑtinet ad oīa tria p̄dicta tāqꝫ ſignū
obligatōnis. Interiores aūt act9 virtutis: vt
hūilitas patientia ⁊ hmōi: nō cadūt ſub voto
religionis. q2 oīm virtutuꝫ mr̄ ē charitas ad
quā ordinatur ſtatus religionis vt ad finē. Ad
terciū qđ erat declarandū. r̄ndet tho. ſa ſe. q.
clxxxv. arti. viij. ꝙ inter tria vota p̄ncipalius
⁊ eſſentialius religioni ē obedientia. Et hoc
triplici rōne. Primo q2 qđ ꝑ eam maius deo
offertur ꝙ̄ ꝑ alia. ſ. ꝓpria volūtas. Scđo quia
votū obedientie continet ſub ſe alia vota. ſed
nō ecōuerſo: Tercio q2 votū obedientie pro-
prie ſe extendit ad actus ꝓprios propinquos
fini religionis q̄nto autē aliqd ē propinquius
fini tanto melius. Notandum tn̄ hoc loco ꝙ
multa ſunt in qb9 religioſi nō tenētur obedi-
re p̄lato. Primo ſi p̄latus p̄cipet ꝯ dei mādā-
ta. vt crimē occultū reuelari ſibi. nō ſuato or
dine fraterne correctionis. vel preter manda
ta. vt mendacium officioſum. Nō eñ debet
hmōi p̄ceptis parere. vt ꝑꝫ. xi. q. iij. c. ſi dn̄s.
Secūdo ſi ꝯtra ordinatōnes eccleſie. vt non
ieiunet die ſtatuta ab ecclīa ⁊ ſimilia ſicut ꝓ-
batur. xi. q. iij. c. ſi qs ep̄us. Tercio ſi contra
ordinationes ſue regule vel conſtitutionum.
Quarto ſi p̄cipit ea ad q̄ nō ſe extēdit p̄lature
auctoritas. vt ſi p̄ciperet peccata cōfeſſa iterū
ꝯfiteri ſine cā. ⁊ ſimilia. Quinto ſi p̄cipet qđ
habet ſpēm mali vt ꝙ nudaret ſe corā oīb9 q2
obedientia intelligitur in licitis ⁊ honeſtis: vt
ꝓbatur. xi. q. iij. nō ē. Sexto ſi p̄ciperet vt ſub-
ditus reſpiceret aues volātes ꝑ aera. licꝫ aliq̄
dicant ꝙ etiā in his laudabilius ſit obedire.
ſicut diximus in ſermōe de ſancto Mattheo
¶ Terciū quo extollitur ꝓfeſſio aſſumpte reli-
gionis a btō antonio dicitur charitas. Tāto
nāqꝫ feruore charitatis ſuccenſus fuit ꝙ non
ob aliā cām. niſi vt martyriū pateretur ꝓ xp̄o ꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

religione ſancti auguſtini trāſierit ad religio
nem frāciſci. ⁊lȝ vt inq̄t tho. ſc̄a ſc̄e.q. clxxxix.
Nō liceat trāſire de vna religione ad aliaȝ: tū
qꝛ ſcandalizant̄ illi q̄ relinquūtur: tū qꝛ faci-
lius ꝓficit aliquis in religione in qua viuere
cōſueuit q̄ȝ in alia: tn̄ qn̄ hoc fit vel ꝓpter ma-
gnā vtilitatē: ſiue ꝓpter neceſſitatē laudabile
eſt. Hodie vero q̄ſi oēs ordines obtinuerūt
ne poſſit quis ꝓfeſſus ꝑ libito ordine ſuo di
miſſo ad aliū ꝯmeare. Olim etiā fiebat trāſi-
tus ab ordinibꝫ mendicantiū ad ordines mo
nachales quoſcūq̄ȝ ſine diſpēſatōe pape. Et
reputabat̄ licitus in foro iudiciali eccl̄e tāq̄ȝ
trāſitus ad ꝑfectiorē ſtatū. ſ. cōtemplatōis cū
tn̄ in rei veritate nō hoc intenderēt trāſeūtes
ſed vt maiori libertate ad malū vterent̄: ſicut
apparebat in cōuerſatōne eoꝝ. Sed ꝑ ꝯſtitu-
tionē martini q̄nti in cōcillo cōſtantienſi de-
cretū ē vt de ordīe mēdicantiuȝ nullus poſſit
trāſire ad aliquē ordinē monachalē: niſi car-
tuſienſiū: etiā cū licētia ſui ordinis niſi ſuper
hoc hr̄et diſpēſationē a papa. ⁊ q̄ i bulla di-
ſpenſatōnis fieret mentio de ꝯſtitutōe marti-
ni: al’s eſſet iſte apoſtata: nec poſſet manere in
illo ordine ad quē trāſit. Sctūs ḡ antonius
audiens famā q̄rūdam fratrū minoꝝ q̄ i mar-
rochio ꝓ xp̄o martyrium paſſi fuerāt ꝯcepit
aīo fratrū minoꝝ ſocietati ſe copulare vt cuȝ
cis liberius ad martyriū ꝑgeret: etiā p̄lati ſui
licentia ⁊ ſi cū difficultate obtenta venientibꝫ
ad ſuū monaſteriū fratribꝫ mioribus habitū
ſcti frāciſci deuotus recepit: moxq̄ȝ cū ipis in
de receſſit. Quidā vero ex canonicis ſuꝑ hac
grauiter dolens: abeunti antonio in amaritu
dine cordis dixit. Vade vade qꝛ forſitā ſan-
ctus eris. Cui humiliter ſic reſpondit. Cum
me ſctm̄ audieris deum vtiq̄ȝ collaudabis.

¶ De p̄dicatione btī antonij q̄ ſciam habuit
nō ſolū acq̄ſitam: ſed infuſam: quare cū hūili
tate p̄dicans: meruit q̄ȝ plurimis ſignis ⁊ mi-
raculis coruſcare. Capitulū. ij.

Secūda excellentia ſctī antonij dr̄ p̄dica
tionis. Nam feruentiſſime xp̄i euāgeliū
p̄dicauit. Fuit aūt ſua p̄dicatio triplici cōdi-
tione decorata.

¶ Prima conditio fuit clara intelligentia.
¶ Secunda humilis obedientia.
¶ Tercia gratioſa aſſiſtentia.

¶ Prima ꝯditio q̄ decorā fecit beati antonij
p̄dicatōem: fuit clara intelligētia. ſ. ſcriptura
rū ſctārū: quā ⁊ legēdo ⁊ orādo atq̄ȝ ꝯtēplādo
cōꝑauit: nā vt ſcribit̄ i ei⁹ legēda. Poſtq̄ȝ ad
monaſteriuȝ ſctē crucis de colimbria ꝑuenit
appellabat cū iam ſpūs q̄dā futuroꝝ p̄ſagio
ad diuinaꝝ ſtudia ſcraꝝ in q̄bus iugiter me-
ditando nō ſolū q̄liter ī agro alieno vicia ex-
tirpādo ꝟtutes īſereret: ſemetipm̄ ſollicite pri
mit⁹ excolēdo cognouit: verūetiā q̄liter fidei
normā aſtrueret: ac ꝯfutaret errores: firmiſſi
mis patrū ſentētijs ſe muniuit. Sicq̄ȝ factū
ē vt illo inſpirāte q̄ interuallo tp̄is in docēdo
nō īdiget. nō m̄lto poſt vir dei ſapiē plen⁹ eēt.
hec ī legēda. Et vt ī cronicis ordīs notat̄. cū
tp̄e generalis ꝯcilij rome corā papa ⁊ cardina
lib⁹ vniuerſoq̄ȝ ꝑplo p̄dicaſſȝ ſuaq̄ȝ natiua lin
gua ſatiſfeciſſet natōib⁹ varijs: q̄ referebāt di
ſtincte illi⁹ ꝟba intellexiſſe: cuȝ oēs fuiſſent in
admiratōe ſuſpenſi: papa ipm̄ arcā teſtamēti
vocauit. In ipis adhuc cronicis ſcribit̄ q̄ be
atus ātoni⁹ de bñplacito pr̄is frāciſci fuit p̄ -
mus ſtudēs ī theologia cū frē adā d̄ marıſco
anglico ī ordīe ꝑ generale cap̄l’m ordīatus. ⁊
acceſſerūt ad abbatē ſctī andree de vercellis: q̄
clariſſim⁹ theolog⁹ libros btī dionyſij noui
ter ex greco trāſtulerat ī latinū atq̄ȝ pulcher-
rime cōmētauerat. Abbas vero eos benigne
recepit: ⁊ cū īſpexiſſet aīmi puritatē. ⁊ itelligē
tie limpitudinē ī btō antonio in ſuo ꝯmento
ſuꝑ dionyſiū de myſtica theologia. ca. iij. de
btō antonio ſic dixerit. Freq̄nter amor pene
trat vbi cognitio phiſica foris ſtat. Legim⁹
eñī q̄ſdā ſctōs ep̄os minus ībutos fuiſſe phi
ſicis: q̄ ⁊ myſticā theologiā captu mētis hau
rientes. celos penetrabāt. oēm phiſicā cogni
tionē ſubtiliſſime trāſcendentes: vſq̄ȝ ad bea-
tiſſimā trinitatē. qd̄ ⁊ ego in ſctō frē antonio
de ordine fratrū mioꝝ peculiari familiarita-
te expertus ſum. q̄ cū eſſet minus imbutus lit-
teris ſecularibus. animi puritate ⁊ mētis ar-
dore ſuccēſus myſticā theologiā captu men-
tis ⁊ feruēter deſiderauit. ⁊ abundāter hauſit:
vt poſſim dicere de eo qd̄ ſcribit̄ de ioāne ba-
ptiſta. Ipe erat lucerna ardēs ⁊ lucens qꝛ eñī
amore ardebit interi⁹ lucebat exteri⁹: hec ille.
Ipe inſuꝑ antonius glorioſus de licētia ſctī
frāciſci theologiā fratribꝫ eū rogantibus le
git. Cui tale in ſcriptis ſanctus frāciſcus de-
dit reſpōſum. Chariſſimo meo fratri ātonio
Frater franciſcus ſalutem in xp̄o. Placet mi
hi q̄ ſctām theologiā legas fratribꝫ dūmō ꝓ
pter hmōi ſtudiū ſctē orōnis ⁊ deuotōnis ſpi
ritū nō extinguāt. ſicut ī reḡla cōtinet̄. Vale.
Propter theologie ſacre cognitionē atq̄ȝ ſpe-
culationē reꝝ diuinaruȝ introducit̄. q̄ſi de ſe
loquens beatus Antonius in ep̄la hodierna
q̄ ſcribit̄ Sapientie. vij. ca. Optaui ⁊ datus ē
mihi ſenſus. Inuocaui ⁊ venit in me ſpirit⁹
ſapie. ⁊ p̄poſui illaȝ regnis ⁊ ſedib⁹ ⁊ diuitias
nihil eſſe duxi in ꝯparatōne illius. nec cōparaui
illi lapidē p̄cioſum. qm̄ oīe auꝝ in ꝯparatōne

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

illius arena ē exigua ⁊ tanq̃ lutū eſtimabitur
argentū in cōſpectu. ¶ Scđa ↄditio q̄ deco-
rem fecit p̄dicationē btī ātonij ē hūilis obe-
dientia. Nā ad p̄dicanduʒ nō ſe p̄ſumptuoſe
vel arrogāter īgeſſit: ſed platoꝝ ſuorū p̄cepto
monitus ⁊ aſtrictus. Et vt ſcribiꝰ in. c. niſi cū
pridē. de renūciatōnib⁹. Tūc in te verā humi
litatē cuſtodies: cū p ea locū ſublimē affugies
⁊ p obedientiā nō dimittes. Cum enī tētaſſet
ad ptes ſarracenoꝝ nauigare cū licentia pla-
toꝝ aduerſa grauiq; valitudine impedit⁹ ad
ptes fideliū tandē redire ↄpulſus fuit ⁊ dum
nauigantes hiſpaniā tentaſſent petere vētis
flantib⁹ nō ſecūdis ad ſicile inſulam applicue
rūt. Inſtabat aūt eo tpe generale capitulum
fratrū minoꝝ aſſiſij ꝓxime celebranduʒ. Ad
qđ antonius debilis ⁊ infirm⁹ puenit. So-
luto vero ex more capitulo frater gratianus
tūc romādiole miniſter ſanctū antoniū ſecuʒ
duxit. Viſitq; illū ad q̄ndam locū ↄtempla
tioni diſpoſitū ꝰm q̄ ipe ſuppliciter expoſtu-
lauerat. vbi totū ſe orōnib⁹ ⁊ alijs ſpūalib⁹ ex
ercitijs dedicauit: ſicut diffuſius poniꝰ in le-
genda: ſicq; aliquādiu dono ſapiētie plenus
ſimplicem inter ſimplices vitā duxit. Cū ve
ro frēs ꝓ ſuſcipiēdis ordinib⁹ miſſi ad ciuita
tem forliuij ↄfluxerūt inter quos affuit ⁊ bea-
tus ātonius. Epūs loci ꝑquiſiuit religioſos
ordinū q̄ ibi cōuenerāt: an aliq̄s verbū dñi p̄
dicare eſſet diſpoſitus. Et cū oēs id recuſa
rēt ad antoniū ſe vertit: importuneq; ſatis eū
vt id pficeret exorauit. Cū vero ipe ſepi⁹ re-
cuſaſſet: tandē deo ſic diſponēte epi volūtateʒ
adimpleuit. Cepitq; primo cū timore domi-
ni ſimpliciter fari: in ꝓgreſſu aūt ꝰmonis dei
eloq̄a: ita ꝓfunde: ita ſubtiliter. ita etiā effica-
citer eructauit. vt oēs in vehementē ſtuporeʒ
ↄuerterit. Fratrib⁹ aūt ipis minorib⁹ res vi-
debaꝰ hec noua. q̄m lʒ ſctūs antonius tantaʒ
deſup grām accepiſſet. vt memoria ꝓ codici-
bus vtereꝰ. nullū tñ in eo ſciē aliud ꝑpende-
batur iudicium. niſi q̄ pauca perraro īraliter
loq̄batur. Cuʒ vero virtus tāti pr̄is generali
miniſtro nota fuit: mox in publicū ꝓdire cō-
pellens antoniū: officiū ſibi p̄dicatōnis iniū-
xit. ¶ Tercia ↄditio q̄ decorauit antonij p̄di
cationē ē glorioſa aſſiſtentia. Aſtitit illi q̄p-
pe p̄dicanti veriſſime gratia dei: qđ vtiq; mł-
ta de illo miracula veriſſime ſcripta teſtanꝰ.
Ex quib⁹ aliqua enarrem⁹. Primū de piſci-
bus ad predicatōnem ſuā nō niſi miraculoſe
cōfluentib⁹. Dū. n. ipſe ariminū p̄dicaret. vbi
hereticoꝝ magna copia morabatur ↄtra eoꝝ
errores diſputās cupiebat eos ad lumē redu
cere veritatis. Ipſi vero nec eius verba audi-
re dignabanꝰ. Quare ſanctus antonius deo
inſpirante acceſſit q̄dam die ad os fluminis
iuxta mare. ⁊ ſtans in ripa q̄ mari appropin-
quabat ⁊ flumini incepit piſces aduocare di-
cens. Audite verbū dñi piſces maris ⁊ flumi
nis. ex quo illud audire ↄtemnūt heretici in-
fideles. Et ecce ↄuenit ſtatim ibi tanta piſciū
multitudo q̄ nunq̃ tāta ſimul in illis ptib⁹
fuit viſa. ⁊ oēs tenebāt capita aliq̄ntulū extra
aquā. Quibus ſctūs antonius ſolēniter p̄di
care cepit dicens. Frēs mei piſces multum te
nemini ꝓ veſtro modulo referre gratias crea
tori q̄ in veſtrū habitaculuʒ dedit vobis tam
nobile elementū. ita vt aquas dulces ⁊ ſalſas
ꝓut expedit habeatis refugia. Inſup multi-
plicia contulit. vt euitetis incōmoda tēpeſta
tis. Exhibuit inſup vobis elementum dyafa
nū ⁊ limpiduʒ. vt vias p q̄s incedatis ⁊ eſcas
pleni⁹ videatis vt viuere poſſitis. idē creator
eſcas vobis neceſſarias admīſtrat. vos ī crea
tione mūdi ꝓ benedictōe a deo multiplicatō
nis p̄ceptū habuiſtis: vos in diluuio ceteris
aīalib⁹ extra archaʒ peuntibus abſq; leſione
reſeruati fuiſtis. Vobis data fuit ex impio
Ionā ꝓphetā dñi reſeruare ⁊ illū poſt triduū
in terrā reponere. Vos ⁊ cēſum dño ihū xp̄o
cū tanq̃ paup nō haberet vñ ſtaterē ſolueret
obtuliſtis vos ante reſurrectōnem. ⁊ poſt fui-
ſtis cibus eterni regis dñi ihū xp̄i. ꝓpter que
oīa laudate ⁊ bñdicite deū. a q̄ tot bñficia ſin
gularia p̄ ceteris aīalibus recepiſtis. Ad hec
verba ⁊ ſimilia exultabāt piſces aperiebāt ora
⁊ ſignis q̄bus poterāt altiſſimū collaudabāt
Tūc antonius clamās dicebat. Bñdict⁹ de⁹
eternus q̄ꝛ magis honorāt piſces deū q̄ ho-
mines heretici. Ad qđ miraculū ↄcurrit po
pulus ciuitatis: qđ vidētes heretici ↄpuncti
corde ad pedes ſancti antonij vt p̄dicationeʒ
illis faceret ↄſederūt. Tūc ſanctus antonius
de fide illis efficaciter adeo p̄dicauit q̄ oēs
ↄuertit hereticos. ⁊ fideles in fide roboratos
cū gaudio ⁊ bñdictione remiſit. Piſces etiam
licentiati a ſancto antonio q̄ſi gaudētes ⁊ ca
pitibus ſancto applaudētes: ad maris partes
varias abierūt. Aliud miraculū fuit de plu-
uia q̄ nō tetigit auditores eius. Cuʒ. n. ſemel
in ciuitate leniſarcenſi ꝑplo p̄dicaret in quo-
dam latiſſimo campo. turbatus eſt aer toni-
trua ſonare ceperūt ⁊ pluuia ſpargi. timēs ve
ro ꝑplus abire diſponebat. At ſanctus ſilen
tio imperato orauit ad dñm. Statim in lo-
co illo ceſſauit pluuia. cū tñ in circūitu vndi-
q; pluuia effluerit abundanter. Finito itaq;
ſermone oēs grās dederunt oīpotenti deo
In ciuitate adhuc paduana. q̄dam nomine

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

petrus filiam ſuam q̄ paduana dicebatur ad
ſanctū adduxit: erat illa annoꝝ quattuor: pe
dū greſſu priuata: ac more ſerpentū reptans:
⁊ morbo caduco laborans: hāc dū ad ꝓces pa
tris antonius in ſancte trinitatis nomine cō
ſignaſſet: mox omnis aduerſa valitudo dimi
ſit. Sanaq̄ꝫ facta ē ⁊ a morbo caduco ⁊ ab ā-
bulandi impedimēto. In eadem ciuitate pa-
duana: q̄dam nomine leonardus cōfeſſus eſt
beato antonio: ꝙ pede percuſſerat mrēm ſuā:
ita ꝙ ex vehementi impulſu in terram cecide
rat. ꝙ vir dei horrens ipm̄ dure redarguit. ⁊
inter cetera ei dixit. Pes q̄ ꝑcutit patrem aut
matrē debet ꝓtinus amputari. Hoc autē vir
ſimplex nō recte intelligens ⁊ ꝓpter culpam ⁊
ſancti exaſperationē triſtis effectus domū cō
cite rediJt: pedemq̄ꝫ ꝓpriū ilico mutilauit. qđ
vbi mater aſpexit ad ſanctū ātoniū feſtina ꝑ-
rexit. Conqueſtaq̄ꝫ de ipo ꝙ filiū ſuū ita in-
ſtruxerat: ⁊ cōfidens tn̄ in ſanctitate illius ꝓ-
cabatur vt ꝑ ipo dn̄m exoraret. Sanct⁹ aūt
ipam cōſolando ſe legitime excuſauit. ⁊ mox
ad ipm̄ ꝑueniēs oratione ꝑmiſſa pedem con-
iungēs tibie: facto pariter ſigno crucis ſacris
manibus aliquādiu deſuꝑ liniēs ſtatim pes
ita inſertus ⁊ conſolidatus eſt tibie ꝙ ibidem
ſurrexit homo alacer ⁊ incolumis exultans ⁊
laudans omnipotentem deum.

Quod deus glorificauit ſctm̄ antoniū ꝑ reue-
lationem mortis eius ⁊ canonizationem atq̄ꝫ
frequentem exauditionem illoꝝ qui inuocāt
patrociniū eius. Capitulum. iij.

Tercia beati antonij excellētia dicit̄ glo
rificationis. Preter quippe gloriam illam bea
tam quā adeptus ē in regno celoꝝ glorifica-
uit deus ſanctum ſuum in eccleſia militante
triplici gloria.

Prima reuelationis.
Secunda canonizationis.
Tercia exauditionis.

Prima gloria dr̄ reuelatōnis. Voluit de⁹
felicē illius trāſitū mirabiliter reuelare. nam
vt ſcribit̄ in cronicis ordinis. Eodē die quo
beat⁹ antonius padue ex hac vita migrauit.
Abbas vercellenſis, erat in camera ſua diui-
nis meditationibꝫ intentus. Tūc ad eum ſo-
lus ingrediens antonius poſt nimiā ſaluta-
tionem beniuolam vir ſanctus adiens. Ecce
domine abbas ꝙ relicto aſello meo padue va
do ad patriam feſtināter. Et cōfeſtim cū ab-
batem in gutture vbi tūc grauiter patiebatur
familiarius tetigiſſet. ⁊ cōtinuo ab egritudi-
ne liberaſſet: exiens foras nō eſt amplius vi-
ſus. Ille vero abbas conſiderans ꝙ forte ad
natiuam patriam. ſ. hiſpaniam pergeret: eius
deceſſum totaliter ignorans ſurrexit vt ipm̄
aliquantulū retineret: ⁊ exiens extra cellā cū
non inueniret anxie a monachis requirebat
vbi eſſet frater antonius. Quibus reſpōden-
tibus ipſum non veniſſe ⁊ vbi eſſet ſe penitus
ignorare. Ille firmiter aſſeruit ſe modo illū
vidiſſe: a quo etiam ⁊ curatum ſe atq̄ꝫ ſanatū
aſſerebat. Et cum nullibi reperiretur prefa-
tus abbas ad cor rediens certiſſime intellexit
beatum patrem per mortis exceſſum ad pa-
trie celeſtis cōuiuiū perrexiſſe. Et notans tē-
pus diligēter poſtmodū liquido reperit ea-
dem hora qua ſibi apparuit ipſū ex hac vita
migraſſe. Secunda gloria qua deus hūc
ſanctum ſublimauit dicitur canonizationis
Gregorius em̄ nonus obſeruatis omnibus
in ſanctoꝝ canonizatione debitis. ipſum ſan
ctū cathalago ſanctoꝝ aſcripſit. a die ſui obi-
tus menſe. xi. Eodem die vniuerſus vlixbo-
nenſis populus vnde iſte ſanctus fuerat ori
undus ſolennitate maxima letabatur: ⁊ cau-
ſam exultatōnis hm̄oi omnes penitus igno
rabant. Nam de ipſius canonizatione nihil
ſciebant. ⁊ vt aiūt campane ciuitatis per ſe ſo
nabant. Compertumq̄ꝫ eſt poſtea ꝙ eodem die
fuerat beatiſſimus antonius ſolenniter cano
nizatus. Anno vero dominice incarnatōnis
M. cc. lxiij. Conſtructa pregrandi eccleſia in
eius honore. Corpus ibi tranſlatum eſt. ⁊ cū
diu ſub terra iacuiſſet inuēta eſt lingua eius
adeo recens rubicūda ⁊ pulcra. quaſi eadē ho
ra pater ſanctiſſimus diſceſſiſſet. cum tamen
elapſi fuiſſent a die mortis anni. xxxiij. ⁊ am-
plius. Ipſam autem linguam Dominus bo-
nauentura tūc ordinis generalis miniſter q̄
poſtmodum fuit cardinalis epiſcopus alba-
nenſis cū preſens eſſet illius trāſlatōnis gau
dijs i maībꝫ reuerēter accipiēs cū lachrimis
cepit deuotiſſime huiuſcemodi verbis affari.
O lingua bn̄dicta q̄ ſꝑ dn̄m bn̄dixiſti ⁊ alios
bn̄dicere feciſti. nūc manifeſte apparet quanti
exiſtis meriti apud deū. Et infigēs ei dulcia
oſcula: iuſſit eā ſeorſum honorifice collocari.
Tercia gloria btī antonij dr̄ exauditōnis.
Ipe q̄ppe auxiliū ei⁹ poſcētibꝫ cūq̄ꝫ inuocāti-
bus liberaliter ꝯdeſcēdit. ꝓceſq̄ꝫ ac vota ſuoꝝ
deuotoꝝ exaudit. Qualiter vero ſcti ⁊ btī orō
nes nr̄as agnoſcāt. oſtendit Ricar. in. iiij. di.
xlv. dicens. Quod ipi cognoſcūt om̄es ſupplica-
tiones noſtras quas eis porrigimus in ver-
bo dei quod clare vident. Quis em̄ non vide
ant omnia que videt verbum tamen ꝓbabile
ē ꝙ in illo videāt om̄ia q̄ facimus ⁊ dicimus
⁊ q̄ in corde geſtam⁹ ad reuerentiā eoꝝ. Et q̄s
enarrare valeret: q̄t a diuerſis periculis beati

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

antonij fuerint meritis liberati. Quod ad eū
fundētes pias preces exauditi. Obmiſſis m̄
aliqua ꝓ deuotōne noſtra inflanda hoc loco
ſubnectemus. Regina legionis multū in be-
ato antonio confidens tenuit filiam .xi. anno
rū contra voluntatem regis ⁊ baronū tribus
diebus defunctam: orans ⁊ dicēs. Beate an-
toni ego fui de patria tua: redde mihi filiam
meam. Que ſurrexit matriq꜄ dixit. Parcat ti
bi deus mater. Cum em̄ eſſem inter virgines
in gloria: beatus antoni⁹ ꝑcib⁹ veſtris aſtri-
ctus a domino impetrauit: vt ad vitam redi
rem. Sed vnū ſciatis ꝙ non ero vobiſcū ni-
ſi diebus .xv. quod ita impletum eſt ſicut di-
xit. In ciuitate vlixbone filius ſororis beati
antonij forte q̄nquennis ⁊ puerulus: cū alijs
pueris in mari ludēs: euerſa nauicula ſolus
alijs natantib⁹ ē ſubmerſus. Mater vo poſt
ſpaciū triū horarū accurrens filiū mortuū a
piſcatorib⁹ accepit. Quē cum vellet ſepelire
pater. Conuerſa mater ad beatū antoniū di-
xit cū lachrimis. Frater mi ſi pius extraneis
es. noli mihi ſorori tue eſſe crudelis ⁊ durus
Eſto mihi ꝓpicius ⁊ mihi filiū redde: quē tuo
ordini ſctō ſi reuixerit dedicabo. Mox puer
ſurrexit incolumis: ⁊ tandem adultus intra-
uit ordinem: ⁊ vſq꜄ in finem ſue vite ſancte ac
laudabiliter ꝑſeuerauit. Frater Bernardin⁹
de parma ex quadam graui egritudine duo-
bus menſib⁹ mutus exiſtens ad tantā debili
tatem ꝑuenerat: ꝙ nec candelā poterat extin-
guere ſuo flatu timēs de ſuffocationis ꝑicu-
lo. cū iam ei diffiderent medici ſubuenire. fe-
cit ſe ad ſanctū antoniū paduam adduci. ⁊
ante arcam ſancti proſtratus. oranſq꜄ feruen
tiſſime cū multis fratrib⁹ ⁊ populi frequētia
ſtatim ibidem ⁊ loq̄lam recuꝑauit ⁊ ꝑfectā ſa-
nitatem recepit. Atq꜄ cū fratrib⁹ ſalue regina
lete ⁊ ſonoroſa voce cantauit. Tempe bonifa
cij pape octaui reꝑata ē tribuna baſilice ſal-
uatoris in laterano. cui depingende oꝑe mo
ſaico deputati ſunt duo fratres minores in il
la arte valde periti. Deſignatis autem imagi
nib⁹ quas idem papa ibi depingi mandaue-
rat. videntes illi fratres ꝙ adhuc loca ſupere
rant. in quibus alie imagines poſſent poni.
ꝓprio motu vel forte diuino inſtinctu beato-
rum franciſci ⁊ ātonij imagines que etiā ho-
die ibi cernūtur. hinc inde depinxerūt. Quo
ad eiuſdem domini pape delato noticiā mā
dauit q̄buſdam clericis hec ſibi ex liuore nū-
ciantib⁹ ita dicens. De imagine ſancti fran-
ciſci poſtq̄ꝫ ibi ē equanimiter toleramus. ſcti
antonij vero imaginē delete. ⁊ loco eius ima
ginem beati Gregorij faciatis. Qui acceden
tes vnus poſt aliū aſcendentes confeſſi ſunt
ab vna perſona terribili ab alto in terrā deici.
⁊ quaſi in furiam verſi fuerūt a cepto ꝓpoſi-
to impediti. Et ſicut dicti fratres pictores re
ferebant. quidā illoꝝ ſtatim infra breue tp̄us
ſpūm exhalarunt. Audiens hoc memoratus
papa referentibus demandauit. Dimittatis
inquit ſtare ſanctū illū ſicut vult. quia potius
poſſemus cū eo ꝑdere q̄ꝫ lucrari. In begra ca
ſtro regni portugalie vir q̄dam petrus nomi
ne potens ⁊ diues. ⁊ ordini fratrū minoꝝ tā-
ta dilectione aſtrictus. ꝙ eis ibi cōtulit locū
ꝓ edificatōne ꝯuentus ⁊ ꝓ edificijs plura de
dit. Cū aūt infirmaret̄ ad mortē. q̄ttuor fra-
tres minores ⁊ alij de ſua familia vigilantes
in camera eius exitū expectabāt. Tenebat ex
deuotōne p̄dictus petrus habitū fratrū cū
quo elegerat ſepeliri. Et ecce duo fratres mi-
nores vnus ad eius dexterā alius ad ſiniſtrā
ſibi apparuerunt. Cui vnus eoꝝ dixit. Petre
cognoſcis nos. Et ille cognoſco vos eſſe fra
tres minores. ſed nō habeo noticiā ꝑſonarū.
Et ille. Ego ſum ſanctus franciſcus ⁊ iſte eſt
ſanctus antonius. ⁊ ꝓpter deuotionem quā
ſemꝑ ad nos habuiſti. miſſi ſumus ad te vi
ſitandū: ⁊ de iſta infirmitate curandū. Et tūc
ille rogauit ſanctū franciſcū vt habitū quē
ſuꝑ ſe habebat benedicere dignaretur. Quo
facto ambo diſparuerūt. Et ille tanta celerita
te ꝯualuit. ꝙ oēs p̄ntes in ſtuporē cōuerterẽt.
Et extūc duodecim annis ſuꝑuixit. reſeruās
ſibi illū habitū bn̄dictū in ſcrinio cum quo
fuit tandem mortuus ⁊ ſepultus. Dū filia cu
iuſdam militis ioannis petri. de guarino de
licio ciuitate mea natiua ſuperioribus annis
ageret in extremis ⁊ iā ꝓ ipa exequiaꝝ pom-
pa diſponeretur: pararenturq꜄ funeralia indu
menta. ⁊ luminaria. ceteraq꜄ ſc̄m patrie morē:
emiſſo voto ꝑ p̄rem eius p̄fatū ad ſanctū an-
toniū ilico ad ſe rediit. ꝯfortataq꜄ loqui cepit
⁊ die ſeq̄nti de lectulo ſana ſurrexit. In p̄fa
ta ciuitate licij euenit qđ narro. Erā ego ho-
ra miſſarū in camera mea. ⁊ venit ad me qui-
dam de terra tricaſij meſtus ⁊ dolens. q̄m die
precedenti ſacculū quendā cū centum duca-
tis ꝑdiderat. rogabatq꜄ vt in nr̄a p̄dicatione
inuētores monerē q̄tenus reſtituerēt ſibi. qđ
bona cōſciētia retinere nō poterāt. At ego il-
lū ꝯmonui vt ad eccliam ꝑgeret. ⁊ ſancto an-
tonio ſe ꝯmendaret. Qui meis ꝯſilijs acqui-
eſcens ad ſacriſtam ſe ꝯtulit: ⁊ frēm vnū ſacer
dotē req̄ſiuit. vt miſſam i honorē ſcti ātonij
ꝓ eo celebraret. Dū aūt ſic miſſa celebraretur
aſtabat ille ⁊ mente deuota ſancto antonio ſe
ꝯmēdabat: vix ſacerdos eleuauit ſanctiſſimū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſacramẽtũ. et ecce venere ad me duo iuuenes
ſaccũ cũ integra pecunia deferẽtes: orantes
vt ꝓpſo ſignificarẽ ĩ publico nr̃o ſermõe q̃li-
ter ipi pecũias illas inuenerãt: q̃s reſtituere
erãt parati: dixi eis ꝙ nõ erat longe eundum
cũ patron⁹ in eccleſia ad hoc moraret̃. Miſi
itaqꝫ ſociũ ꝓ illo ⁊ miſſa finita ad me venit ac
pecunias amiſſas meritis beati antonij recu
perauit. Pauca ſunt immo q̃ſi nulla q̃ dixi-
mus: cũ quottidie mortales innumera a deo
ſuſcipiãt btõ antonio interueniente bñficia.
Liberant̃ ei⁹ interuẽtu a naufragio ſepiſſi-
me nauigantes a ꝑiculis grauiſſimis: mulie
res parturiẽtes: ab infirmitatib⁹ varijs illas
patiẽtes: ab obprobrio ſterilitatis vxores q̃n
qꝫ ꝓpterea viris exoſe: a ꝑiculis fluminũ: latro
num: aliorũqꝫ diſcriminũ ꝑegrinãtes. Pro-
pterqꝫ oĩa ⁊ ſilĩa in toto orbe ſanct⁹ hic a cun
ctis fidelib⁹ fideliſſim⁹ aduocatus expoſcit̃.
Quẽ nos deprecemur vt et ꝓ nobis ꝑpetu⁹
interceſſor apud deũ immortalẽ aſſiſtat: impe
tretqꝫ gratiã et tandẽ vitã eternã. Amen.

¶ Sermo ſeptuageſimus de ſancta catheri
rina de ſenis tercij ordinis ſancti dñici.

Multe filie congre gauerunt diuitias: tu ſuꝑgreſſa es
vniuerſas. Scribunt̃ hec verba ꝓ
uerbiorꝫ vlti. c. Inuente ſunt vſqꝫ in p̃ntem
diẽ q̃plures mulieres ſanctiſſime q̃ in habi
tu ſancti dñici ſeruiẽtes ieſu xp̃o reſplendue
runt miro fulgore virtutũ et ſanctitatꝫ. Q̃ib⁹
tñ p̃lata eſt btã catherina ſenenſis nr̃o tp̃e ca
thalogo ſanctorꝫ ꝑ Piũ pontificẽ ſummũ an
numerata. Sꝫ vt ſua oꝑa atqꝫ virtutes ple-
nius innoteſcãt: in p̃nti ſermone de p̃ſtantiſſi
ma tante virginis excellẽtia verba faciemus
Cui nõ incõgrue immo accomodatiſſime re
ferre poſſum⁹ verba ꝓpoſita in themate nr̃o
in q̃ cõmendat̃ ꝙ diuitias virtutũ copioſiſſi
me ſuꝑ ceteras cõgregauit. Inq̃t eni Bern̄.
in ſermone de ſp̃uali regno. Uere diuitie nõ
opes ſunt ſed virtutes q̃s ſecũ ↄſcia portat:
vt in ꝑpetuũ diues fiat. Hmõi honuſta diui
tijs catherina ingreſſa eſt regnũ celorꝫ. De cu
ius excellentia tria myſteria ꝓponimus ↄtem
planda.

¶ Primũ d᷑ poſſibilitatis.
Secundũ ſingularitatis.
¶ Terciũ ſublimitatis.
In primo videbimus an fuerit poſſibile bea
tam catherinã in muliebri ſtatutã ampliſſi-
mis p̄rogatiuis fuiſſe dotatã.
In ſecundo quibus virtutibus fuit ſingula
riter adornata.
In tercio vero ꝙ fuerit a deo ſuꝑnaturalib⁹
gratijs ſublimata.

¶ Ex nõ debet aliq̃s exiſtiare impoſſibilia fo
re illa: q̃ de btã catherina dicunt̃: cũ de⁹ mul
tipliciter magnificare voluerit etiã femineũ
ſexum. ¶ Capitulũ. i.

Primũ myſteriũ cõtemplandũ de excel-
lentia et ſanctitate btẽ catherine d᷑ poſ-
ſibilitatis. Inſultãt q̃ppe nobis de ea loquẽ-
tibus pleriqꝫ: vel paſſione humana deuicti:
vel ſua preſumptõe inflati: aut qđ deteri⁹ eſt:
fide religione ac deuotõe penitus ieiuni ⁊ nu
di: aſſerẽtes nõ expedire de vna muliere tan-
ta eructare magnalia: nec poſſibiliter credũt:
aut veriſimile fore: vt hec ſpõſa xp̃i fecerit tã-
ta egregia facinora quãta vel ſcripta ſunt de
ea vel dicunt̃. Quib⁹ nos obuiare volentes
oſtendem⁹ ꝙ deus oĩpotens muliebrẽ ſexũ.
q᷑ ſibi ſic placuit: magnifecit in multis et p̃ci
pue in ſeptem.

¶ Primo in nobili ꝓductione
¶ Secundo in excellẽti cõſignatione.
¶ Tercio in ꝓphetica illuſtratione.
¶ Quarto in materna electione.
¶ Quinto in iocunda apparitione.
¶ Sexto in mirabili fortificatõe.
¶ Septimo in glorioſa reſurrectõe.

¶ Primo deus magnificauit muliebrẽ ſexũ
in nobili ꝓductõe. Nã deus bñdictus vt in-
quit tho. i. pte. q. xcij. Qui ſol⁹ eſt nature in-
ſtitutor: potuit virũ de limo terre: vel mulie-
rẽ de coſta viri formare. Uñ Aug⁹. li. ix. ſuꝑ
Gene. ait. Formare vel edificare coſtã vt mu
lier eſſet nõ potuit: niſi de⁹ a q̃ vniuerſa natu
ra ſubſiſtit. Ex aũt miniſteriũ angeli exhibu
erunt deo in formatõe mulieris neſcim⁹. Cer
tum tñ eſt ꝙ ſicut corpus viri de limo nõ fu
it formatũ ꝑ angelũ: ita nec corpus mulieris
de coſta viri. Formauit vero deus ipam mu
lierẽ in adiutoriũ viri: vt ſcribit̃ Gene. ca. ij.
In adiutoriũ. ſ. generatõis. Et ſm phm etiã
domeſtice vite: quare et ipa ad vniuerſi ꝑfe-
ctionem cõcurrit. Et vt ait Ricar. in ſuo. iiij
diſt. xliij. Quãuis mulier generet̃ preter in-
tentionẽ nature ꝑticularis: eſt tamẽ de inten
tione nature vniuerſalis: que vtrũqꝫ ſexum
requirit ad perfectã humane ſpeciei genera-
tionem: vt autẽ deus producte prime mulie-
ris nobilitatẽ manifeſtaret: dum illam de co
ſta ab adam detracta formare vellet: immiſit
ſoporẽ in illum. Ut autẽ Aſſerit Aug⁹. ix. ſu
per Geneſ̃. ad litterã. Sopor ille fuit raptus
vel extaſis: q᷑ tunc forte vidit ꝑ eſſentiã dñi
et interfuit curie angelorũ. Coſta etiam illa
ſm Tho. detracta fuit abſqꝫ leſione et dolore

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf